

Beeld: De Uiterwaarden, door Hazem Darwiesh

Buitengebied

Polders in de uiterwaarden

Bloemrijke weilanden in de Hoenwaard

Karakteristiek

Een open landschap met plassen, houtwallen en graslanden in een microreliëf van oude geulen, stroomruggen, tichelgaten en ophogingen. Bij hoog water staan de uiterwaarden grotendeels onder water. Alleen de Hezenberg en de wal langs de IJssel steken er dan nog bovenuit. In de uiterwaarden zijn in de loop van de tijd aan de Hoenwaardseweg , die op een rivierrug ligt, meerdere huizen gebouwd.

Gewenst beeld

Een open landschap met een ecologische uitstraling, waarin het microreliëf tot uiting komt. Groen bij boerenerven dat past bij uiterwaardenlandschap zoals hagen, windsingels en bomen, bloemrijk gras langs bermen en bij greppels en enkele solitaire bomen langs wegen.

Lage hekwerken als erfafscheiding in de Hoenwaard

Schietwilg

Hoogstam goudreinet

Meidoornhaag

Inrichting

Algemeen

- Langs paden en wegen greppels behouden voor regenwateropvang. Deze extensief beheren voor biodiversiteit.
- Indien mogelijk; solitaire bomen langs wegen.
- Ontmoedig haagstructuren langs de agrarische percelen. Erfafscheidingen door middel van lage hekwerken.
- Bij boerenerven hagen, windsingels en bomen die passen in het landschap (bv met eetbare vruchten).
- In overleg met agrariërs openbare groengebieden (bermen, greppels) toepassen van bloemrijk grasland.

Beplanting

- Gebruik natuurlijke beplanting die ecologisch interessant is en past bij uiterwaardenlandschap.

Gras

- Hanteer kruidenrijk gras

Bomen

- Kies inheemse boomsoorten die bij het rivierenlandschap horen

Beheer

Beplanting

- Voer extensief beheer uit
- Snoei alleen indien noodzakelijk en dan met duurzaam toekomstperspectief

Gras

- Maai bij voorkeur gefaseerd extensief.

Buitengebied

Polders binnendijks & oeverwallen

Kruidenrijk grasland om de biodiversiteit te bevorderen

Karakteristiek

De oeverwal bestaat uit zandige afzettingen van de IJssel en liggen hoger dan het omliggende land. van oudsher zijn oeverwallen aantrekkelijke woonplaatsen. Wegen kronkelen enigszins omdat ze de oeverwal volgen, er zijn onregelmatige kavels. Om overstromingen tegen te gaan zijn aan de rivierzijde dijken op de oeverwal aangelegd.
De polders liggen ten westen van de oeverwal en bestaat uit lichtere kleideeltjes. De polders hebben van oorsprong een zeer open karakter met langere smallere kavels, deze openheid is gedeeltelijk verdwenen door de snelweg die de polders doorkruist.

Gewenst beeld

Een kleinschalig landschap met onregelmatige kavels op de oeverwal. Het groen kan deze kleinschaligheid accentueren. Door bijvoorbeeld meidoornhagen als perceelafscheidingen, het gebruik van houtsingels, weg- en erfbeplantingen, knotwilgen en bosjes. Ook fruitbomen passen in het landschap.
Kenmerkend strakkere kavels in de polders met rechtlijnig patroon met hier en daar een elzenbosje (broekbosje), elzensingels, knotbomen, erfhagen.

Oude lijnen accentueren met bomenlanen

Hazelaar

Hondsroos

Walnoot

Inrichting

Algemeen

Polders:

- Laanstructuren uitsluitend op de hoofdwegen (Oostersedijk), op hoekpunten van wegen kunnen accenten ontstaan door middel van een solitaire boom. Bestaande knotwilgen koesteren.
- Ontmoedig haagstructuren langs de agrarische percelen. Erfafscheidingen door middel van lage hekwerken.
- Bij boerenerven hagen, windsingels en bomen die passen in het landschap (bv met eetbare vruchten) toepassen.
- Langs paden en wegen greppels behouden voor regenwateropvang. Deze extensief beheren voor biodiversiteit.
- In overleg met agrariërs openbare groengebieden (bermen, greppels) toepassen van bloemrijk grasland.

Oeverwallen:

- Ontmoedig beplanting onder de bomenstructuur
- Oude lijnen accentueren met bomen met gelijke groeivorm en groeisnelheid
- Langs paden en wegen waar mogelijk greppels/wadi's voor regenwateropvang, icm kruidenrijk gras.
- Erfafscheidingen natuurlijk vormgeven, bijvoorbeeld door beukhagen. of meidoornhagen. Houdt deze erfafscheidingen laag zodat het achterliggende landschap ervaren kan worden.

Beplanting

- Kies streekeigen struiksoorten.
  Oeverwal: Denk aan hazelaar, meidoorn, Gelderse roos
  Polder: Denk aan meidoorn, sleedoorn, hondsroos

Bomen

- Kies streekeigen boomsoorten.
  Oeverwal: Denk aan gewone es, linde, fruitbomen, walnoot.
  Polder: denk aan gewone es, zwarte els, schietwilg, zwarte populier, knotbomen

Beheer

Gras

- Maai bij voorkeur gefaseerd extensief.

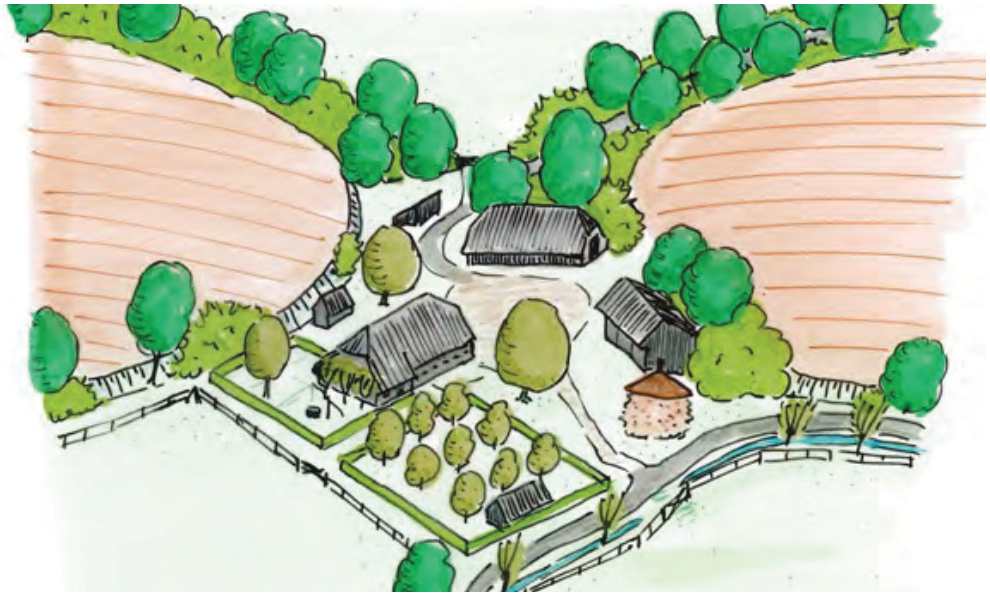
Oevers

Oeverwallen:

- Door de slootkanten extensief te onderhouden, worden de slootpatronen geaccentueerd.

Buitengebied
Kampenlandschap

Principetekening kampenlandschap door Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Karakteristiek
Het kampenlandschap ligt op het overgangsgebied tussen het Veluwe massief en de IJssel uiterwaarden. Het gebied bestaat vooral uit enken en individuele akkers met open zicht vanuit het noorden richting de hoger gelegen bosrand van de Veluwe. Ieder 'kamp' bestaat uit akkers op de hoger gelegen dekzandrug, en grasland langs beekjes. De akkers liggen veelal hoger, omdat er eeuwenlang plaggen ter verrijking van de grond werden aangebracht. Van oudsher zijn de akkers omgeven met houtwallen en houtsingels om gewassen te beschermen. Wegen hebben vaak een bochtig verloop.

Gewenst beeld
Een landschap met duidelijke kenmerken van de kampenstructuur, bestaande uit houtwallen en bomenlanen.

Houtwallen als perceelscheiding

Lijsterbes

Inheemse vogelkers

Pruimenboom

Inrichting

Algemeen

- Bij boerenerven hagen, windsingels en bomen die passen in het landschap (bv met eetbare vruchten) toepassen.
- Ontmoedig haagstructuren langs de agrarische percelen. Erfafscheidingen door middel van lage hekwerken.
- In overleg met agrariërs en particuliere beheerders openbare groengebieden (bermen, greppels) toepassen van bloemrijk grasland.
- Accentueer het kleinschalig landschap door tussen percelen struweelbeplanting toe te passen, in overleg met beheerders en eigenaars van de percelen.
- In overleg met agrariërs openbare groengebieden (bermen, greppels) toepassen van bloemrijk grasland.

Beplanting

- Kies streekeigen struiksoorten. Denk aan zomereik , elzen, meidoorn, sleedoorn, veldesdoorn, gelderse roos, inheemse vogelkers, vuilboom, hazelaar, lijsterbes in houtwallen.

Bomen

- Kies streekeigen boomsoorten. Denk aan walnoot, zomereik, wintereik, tamme kastanje, paardenkastanje, groene beuk, linde, fruitbomen en knotbomen.

Beheer

Gras

- Maai bij voorkeur gefaseerd extensief.

Buitengebied
Veluwelandschap

Halfverharde paden voor optimale waterafvoer

Karakteristiek
Ten zuidwesten van Hattem ligt het Veluwelandschap van Hattem op de stuwwal. De bodem is bijzonder schraal, waardoor de heide nooit is ontgonnen. Het gebied is gebruikt voor leemwinning en delen zijn beplant met bos voor de bosbouw. Later kwamen er luxe villa's. Typisch voor het Veluwelandschap zijn de uitgestrekte bosgebieden, heidevelden en hier en daar een zandverstuiving. De bossen bestaan veelal uit berk, beuk en eik. Daarnaast zijn ook de Grove den en de Vliegden te vinden.

Gewenst beeld
Een biodivers landschap met typische Veluwse kenmerken, zoals de combinatie van gevarieerde bossen en heidevelden.

Stinzebollen op openbare delen

Holwortel (stinzebollen)

Gelderse roos

Tamme kastanje

Inrichting

Algemeen

- Openbare delen van bossen en landgoederen een natuurlijke uitstraling geven.
- Langs paden en wegen waar mogelijk greppels/wadi's voor regenwateropvang.
- Paden waar mogelijk voorzien van halfverharding, voor een natuurlijke uitstraling en minimale verstoring van de ondergrond.

Beplanting

- Kies bij bollen voor (stinzen)bollen die aansluiten op het bosmilieu.
- Kies streekeigen struiksoorten. Denk aan meidoorn, hazelaar, veldesdoorn, hondsroos, vuilboom, Gelderse roos en inheemse hulst langs een perceel.

Bomen

- Geen herplant van nieuwe bomen in de bossen. Bij landgoederen wel herplant van bomen. Kies voor plekken waar voldoende ruimte aanwezig is. Plant bomen die in het Veluwelandschap thuishoren, denk aan zomereik, linde, tamme kastanje, berk.

Beheer

Algemeen

- Bij kruisingen van wegen rekening houden met zichthoeken, deze dienen open te blijven.

Beplanting/bomen

- Voer extensief beheer uit
- Omgevallen en dode bomen en takken behouden ten behoeve van biodiversiteit. Daar waar (verkeers-) veiligheid in het geding komt dienen deze verwijderd te worden.

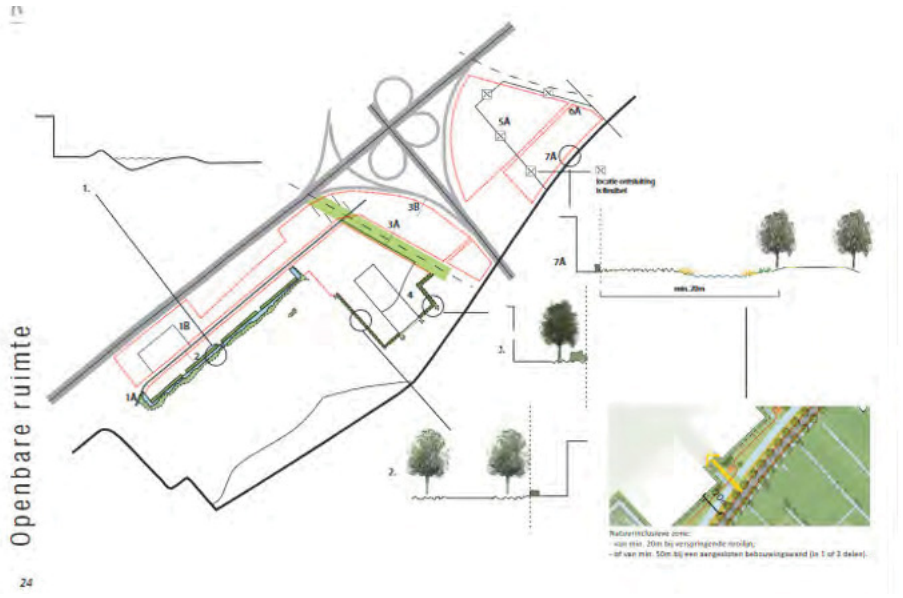
Gras

- Maai bij voorkeur gefaseerd extensief.
- Greppels en wadi's langs paden en wegen extensief maaien.

Buitengebied

Bedrijvenpark H2O & rotonde

Karakteristiek

Het huidige terrein bestaat nu nog grotendeels uit landbouwgebied met een polderlandschap in het noorden met rechtlijnige verkaveling volgens een geometrische structuur en een kampenlandschap in het zuiden met de meer gebogen lijnen en blokvormige verkavelingen.

Gewenst beeld

Bedrijvenpark voor kleine en middelgrote bedrijven die lokaal en regionaal opereren. Het bestaande groen vormt het uitgangspunt voor de openbare ruimte. Dat betekent dat op kleine schaal groen en water wordt ingezet ter camouflage van een deel van het bedrijventerrein. Overzicht en sociale veiligheid zijn belangrijk, de keuze van het groen moet daarom transparant zijn. Aan de randen mag het groen natuurlijker en ‘ruiger’ zijn dan op het bedrijvenpark zelf in verband met het gebruik. De doorgaande route langs de Zuiderzeestraatweg wordt geaccentueerd door de bomenlaan te herstellen. Ook komt er een brede natuurinclusieve groenzone tussen de Zuiderzeestraatweg en het bedrijvenpark.

Huidig beeld

streefbeeld

Inrichting

Beplanting

- *Rotonde*
  - Het groen op de rotondes versterkt de relatie met de omgeving, mag opvallen en is het visitekaartje van de hovenier.
    - Zuiderzeestraatweg: Versterken van polderlandschap.

Gras

- Bermen zonder ondergroei, eventueel met bomen.

Bomen

- Bomenlaan herstellen langs Zuiderzeestraatweg.
- Gebruik van bomen die van oudsher voorkomen in het gebied.

Oevers

- Brede natuurinclusieve groenzone met natuurvriendelijke oever en bloemrijk grasland langs de Zuiderzeestraatweg.

Beheer

- Aan de buitenranden extensief beheer
- In het bedrijvenpark intensief beheer

Colofon

Titel	:	Groenstructuurvisie Hattem
Subtitel	:	Een vrucht van het Landschap
Projectnummer	:	100082
Documentnummer	:	100082.1
Revisie	:	1
Datum	:	11 maart 2021
Auteur(s)	:	Fred Lansbergen, Angéla Kortleven, Sjaak van der Vlies, Marjel Das, Donald Meis

Gecontroleerd door	:	.....
Paraaf	:	.....
Goedgekeurd door	:	.....
Paraaf	:	.....

gemeente Hattem

cyber
Samen werken aan een prettige leefomgeving

STARLING STRUCTURES